

Schuldenaanpak – kwijtschelden publieke schulden

Het verlenen van kwijtschelding

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Nassaulaan 12
2514 JS Den Haag

Versie 4, januari 2024

Versiebeheer	Doorgevoerde wijzigingen
Versie 1, augustus 2022	
Versie 2, oktober 2022	Verificatie format zakelijke schulden toegevoegd (bijlage 3)
Versie 3, augustus 2023	Update nav aanvullende regelingen Wet hersteloperatie toeslagen
Versie 4, januari 2024	Actualisatie

Inleiding

Bij een groot aantal ouders is tussen 2005 en 2019 onterecht de kinderopvangtoeslag stopgezet door de Belastingdienst. Deze ouders, hun gezinnen, hun ex-toeslagpartners en nabestaanden is ernstig onrecht aangedaan. Sinds 2020 werkt de Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen (UHT) aan het financiële herstel van dit onrecht. Het financiële herstel bestaat uit financiële compensatie, een schuldenaanpak, en eventuele aanvullende schadecompensatie.

Veel gedupeerden en hun kinderen ondervinden nog dagelijks de gevolgen van de manier waarop de terugvordering van de kinderopvangtoeslag plaatsvond. Zij hebben recht op begrip, erkenning en ondersteuning. De hersteloperatie draagt bij aan het herstellen van het onrecht, het realiseren van een nieuwe start en het herstellen van het verloren vertrouwen in de overheid.

Brede ondersteuning gemeenten

Binnen de hersteloperatie bieden gemeenten brede ondersteuning aan (mogelijk) gedupeerde ouders en hun gezinnen, ex-toeslagpartners, kinderen en nabestaanden. De hulp vindt plaats op de vijf leefgebieden: financiën, wonen, zorg, gezin en werk. Uitgangpunten bij het verlenen van brede ondersteuning door gemeenten zijn: maatwerk, ruimhartigheid, eigen regie en keuzevrijheid voor de ontvangers van de brede ondersteuning.

Wat doet de VNG?

De VNG begeleid gemeenten bij het bieden van brede ondersteuning. Dat doen we onder andere via wekelijkse besprekingen, verdiepende expertsessies, opleidingen en trainingen, handreikingen en een interactieve routekaart die de stappen in het herstelproces inzichtelijk maakt. Gemeenten kunnen met vragen over de brede ondersteuning en de hersteloperatie ook terecht bij het landelijk herstellpunt van de VNG. De VNG vertegenwoordigt daarnaast gemeenten in gesprekken met het rijk in relatie tot de hersteloperatie.

Over deze handreiking

De handreiking 'Kwijtschelding' is bedoeld voor invorderingsambtenaren en medewerkers van de gemeente die zich bezighouden met het verlenen van kwijtschelding, en heeft als doel om gemeenten te informeren over de reikwijdte van de vorderingen die voor kwijtschelding in aanmerking komen. Daarnaast geeft deze handreiking praktische handvatten om kwijtschelding te verlenen. De handreiking 'Kwijtschelding' is onderdeel van een serie handreikingen voor gemeenten over de schuldenaanpak. Als ondersteuning is er ook een format van een [beschikking 'Kwijtschelding'](#) beschikbaar.

Landelijk programma herstel toeslagen

De handreiking 'Kwijtschelding' maakt onderdeel uit van de documentatie van het landelijk programma herstel toeslagen voor gemeenten. Alle documentatie van het landelijk programma vindt u op vng.nl.

Heeft u vragen over de hersteloperatie? [Mail](#) of bel ons via 070 – 373 82 32.

Inhoud

1.	Introductie schuldenaanpak	4
1.1	Achtergrond.....	4
1.2	Wet aanvullende regelingen hersteloperatie toeslagen	5
2.	Doelgroep en componenten schuldenaanpak	7
2.1.	Aanvragers van de kinderopvangtoeslag	7
2.2.	Ex-toeslagpartners	8
2.3.	Nabestaanden van overleden aanvragers.....	8
3.	Reikwijdte algemeen	9
3.1.	Gedupeerde ouders en toeslagpartners	9
3.2.	Beschikking	11
4.	Reikwijdte belastingdomein.....	12
4.1.	Grondslag.....	12
4.2.	Opzettelijk handelen of nalaten	12
4.3.	Bezwaar en beroep in plaats van administratief beroep	13
5.	Reikwijdte sociale zekerheidswetgeving.....	14
5.1.	Grondslag.....	14
5.2.	Reikwijdte.....	14
5.3.	Opzet/grove schuld	14
5.4.	Hardheidsclausule	14
5.5.	Bijzondere vorderingen vanuit de Participatiewet.....	15
6.	Reikwijdte zakelijke vorderingen	16
6.1.	Grondslag.....	16
6.2.	Reikwijdte	16
6.3.	De-minimis	17
6.4.	Aandachtspunt bij afgeven beschikking.....	17
6.5	Het centrale team bij UHT.....	17
	Bijlage 1 – visualisatie van de schuldenaanpak.....	19
	Bijlage 2 – Visualisatie reikwijdte kwijtschelding en moratorium	20
	Bijlage 3 Format verificatieverzoek zakelijke schuld.....	21

1. Introductie schuldenaanpak

De schuldenaanpak is een herstelmaatregel die gedupeerde aanvragers van de kinderopvangtoeslag en erkende ex-toeslagpartners de mogelijkheid moet geven om een nieuwe start te maken. De schuldenaanpak bestaat uit verschillende componenten. Om de aanpak en de correlatie tussen de verschillende componenten te begrijpen, is achtergrondinformatie essentieel. In dit hoofdstuk leest u hoe de schuldenaanpak tot stand is gekomen.

1.1 Achtergrond

Vanaf 2017 verschijnen er diverse rapporten over de manier waarop de Belastingdienst de kinderopvangtoeslag bij gezinnen heeft stopgezet en teruggevorderd en de harde regelgeving die daaraan ten grondslag ligt.¹ Op 27 mei 2020 dient het lid Snels een motie in om een parlementaire ondervragingscommissie in te stellen om meer zicht te krijgen op de politieke besluitvorming over de fraudeaanpak bij de kinderopvangtoeslag.² De ondervragingscommissie wordt op 2 juli 2020 ingesteld. Het rapport '[Ongekend onrecht](#)' wordt op 17 december 2020 aangeboden aan de Tweede Kamer.

Het rapport concludeert dat de grondbeginselen van de rechtstaat zijn geschonden tijdens de te fanatieke jacht door de Belastingdienst op mogelijke fraudeurs met de kinderopvangtoeslag. Het kabinet komt bijeen in het Catshuis³ en besluit in deze Catshuissessie over het toekennen van het forfaitaire bedrag van €30.000,- per gedupeerde ouder. Ook worden de eerste contouren van de schuldenaanpak bekend door te erkennen dat een deel van de ouders grote schulden heeft, die mede veroorzaakt of verergerd zijn door fouten bij toeslagen. Er wordt aangekondigd dat publieke schulden worden kwijtgescholden⁴ en naar een oplossing met private schuldeisers wordt gezocht. Streven is ervoor te zorgen dat ouders het compensatiebedrag kunnen gebruiken voor het maken van een nieuwe start.

1.1.1 Februari 2021: maatregelen ter bescherming compensatiebedrag.

De aankondiging van het forfaitaire compensatiebedrag (ook wel de Catshuisregeling) en de schuldenaanpak zorgde voor een substantiële toename in het aantal aanmeldingen⁵ van ouders bij UHT. Op het moment van aankondigen van de schuldenaanpak in januari 2021, was er nog geen beleid hoe de schuldenaanpak eruit moest komen te zien. Ook was er op dat moment nog geen loket waar gedupeerde ouders hun private schulden ter compensatie konden indienen of er een grondslag voor publieke schuldeisers was om vorderingen kwijt te schelden.

Er was tijd nodig om de schuldenaanpak uit te werken en de benodigde beleidsbesluiten op te stellen. Er werden een aantal maatregelen getroffen om te voorkomen dat het bedrag van de forfaitaire tegemoetkoming rechtstreeks kon worden opgeëist door schuldeisers:

¹ Zie o.a. Nationale Ombudsman, 19 augustus 2017 'Geen powerplay, maar fairplay' en rapporten van de Adviescommissie uitvoering toeslagen en de Auditdienst Rijk

² Kamerstuk II 2019/20, 35 510, nr. 1

³ Het Catshuis is sinds 1963 de ambtswoning van de minister-president.

⁴ Schulden die voortkomen als gevolg van ernstig misbruik (opzet/grove schuld) of fraude, komen niet in aanmerking voor kwijtschelding.

⁵ In december 2020 hadden zich circa 9200 ouders aangemeld. In april 2021 was dit aantal toegenomen tot circa 31000.

1. Het wettelijk moratorium is via een amendement opgenomen in de wet.
2. Publieke schuldeisers hanteren vrijwillig een pauzeknop voor aangemelde ouders tot het moment van beoordeling door UHT.

Zie voor een verdere toelichting op deze maatregelen de handreiking '[Publieke pauzeknop en het wettelijk moratorium](#)'. Ook is in de bijlage bij deze handreiking een visualisatie opgenomen over de reikwijdte van de kwijtschelding en het moratorium.

1.1.2. Mei 2021: de schuldenaanpak krijgt vorm

In de kamerbrief van mei 2021⁶ worden de contouren van de private schuldenaanpak bekend gemaakt. Ook kondigt de staatssecretaris het [Besluit compenseren schuldentrajecten](#) aan. Dit besluit biedt grondslag om gedupeerde aanvragers van de kinderopvangtoeslag en de huidige toeslagpartner⁷ die zich in een wettelijke of buitengerechterlijke schuldregeling bevinden, versneld uit het traject te halen.

Publieke uitvoeringsorganisaties, zoals UWV en de SVB, starten in juli 2021 op verzoek van de aansturende ministeries met het kwijtschelden van publieke schulden. Ook gemeenten en waterschappen wordt gevraagd om openstaande vorderingen kwijt te schelden. Op de buitengewone algemene leden vergadering van de VNG van 12 februari 2021 stemmen gemeenten in met het kwijtschelden van gemeentelijke vorderingen van gedupeerde ouders en hun toeslagpartners. De grondslag om kwijtschelding te kunnen verlenen, was op moment van aankondigen van de schuldenaanpak nog niet voorhanden. Daarom hebben gemeenten en gemeenschappelijke regelingen geanticipeerd op toekomstige wetgeving via een besluit van het College.

In oktober 2021 wordt het Besluit betalen private schulden gepubliceerd. Vooruitlopend op de wetgeving biedt dit besluit de grondslag om (bepaalde) private schulden van gedupeerde aanvragers van de kinderopvangtoeslag en de huidige toeslagpartner af te betalen. Het loket bij SBN waar zij de private schulden kunnen indienen, is sinds 5 januari 2022 geopend.

1.1.3. Wet hersteloperatie toeslagen treedt in werking

De bedoeling was om de wet die de grondslag biedt voor het verlenen van kwijtschelding, op Prinsjesdag 2021 aan te bieden aan de Kamer. Door een kritisch advies van de afdeling advisering van de Raad van State werd dit echter uitgesteld. De wet ging terug naar de tekentafel en werd uiteindelijk eind juni 2022 aan de Tweede Kamer. De wet is op 5 november 2022 in werking getreden en bundelt alle eerder genomen beleidsbesluiten en wetsartikelen rondom de hersteloperatie toeslagen.

1.2 Wet aanvullende regelingen hersteloperatie toeslagen

Op 15 juli 2023 is de Wet aanvullende regelingen hersteloperatie toeslagen in werking getreden. Hiermee wordt ook aan nabestaanden van overleden aanvragers, nabestaanden van overleden kinderen en aan ex-toeslagpartners herstel geboden.

1.2.1 Ex-toeslagpartners

De herstelregeling voor erkend gedupeerde ex-toeslagpartners bestaat uit een forfaitaire schadevergoeding van €10.000,-, eventueel aanvullende schadecompensatie, brede ondersteuning door gemeenten en een rijksbrede schuldenaanpak.

De schuldenaanpak is qua reikwijdte identiek aan die van gedupeerde aanvragers van de kinderopvangtoeslag. Er is geen pauzeknop of moratorium voor ex-toeslagpartners. Er is ook een andere einddatum voor de versnelde beëindiging voor Msnp- en Wsnp-regelingen opgenomen. De

---

⁶ Kamerstukken II 2020/21, [31 066, nr. 879](#).

⁷ Onder huidige toeslagpartner wordt verstaan de toeslagpartner op het moment van uitbetalen van het compensatiebedrag.

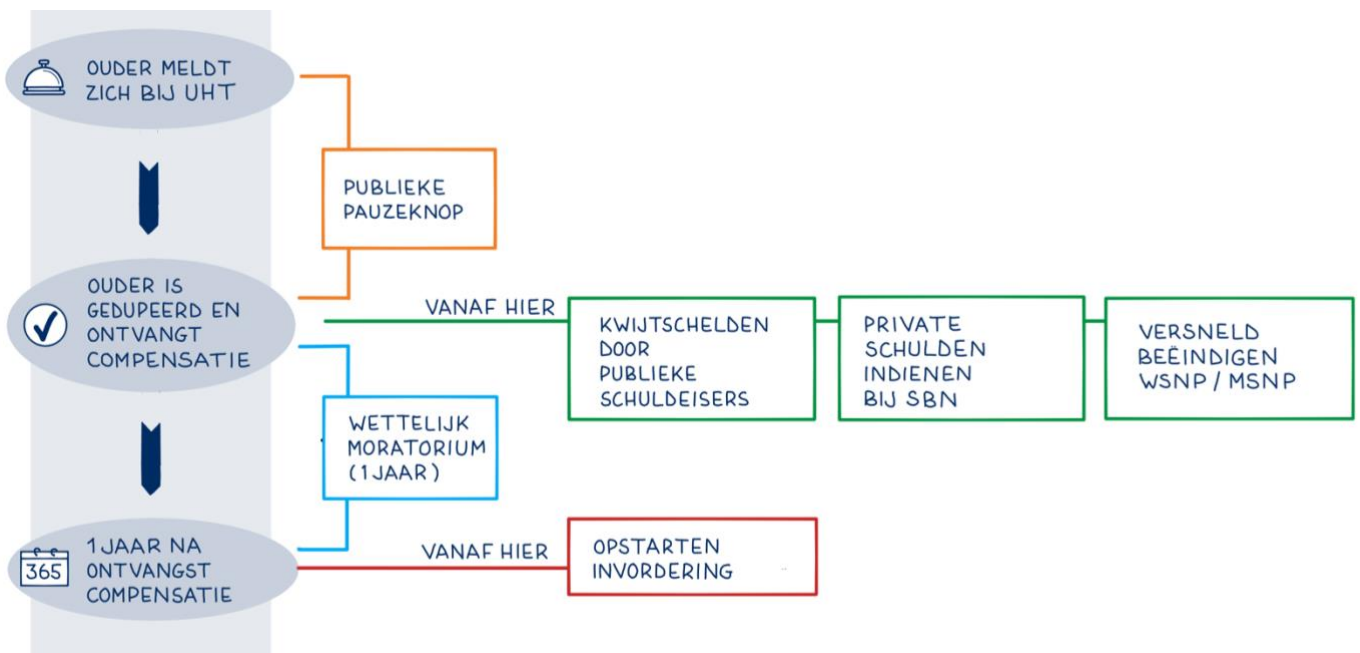
toeslagpartner van de ex-toeslagpartner komt niet in aanmerking voor de schuldenaanpak. Waar nodig wordt in deze handreiking een verschil gemaakt tussen de aanvragers van de kinderopvangtoeslag en diens huidige toeslagpartner en ex-toeslagpartners.

1.2.2. Vergoeding aan gemeenten vanuit het rijk

Gemeenten en gemeenschappelijke regelingen worden gecompenseerd voor de kosten die zij maken om kwijtschelding te verlenen aan gedupeerde ouders. De afspraken over de compensatie van de kosten die gemeenten in het kader van de hersteloperatie maken, zijn opgenomen in zogenaamde Specifieke Uitkeringen (hierna: Spuk). De verantwoording verloopt via de SiSa-systematiek.

Er is een Spuk-compensatie kwijtschelding voor het sociaal domein en een Spuk-compensatie kwijtschelding voor het belastingdomein. De Spuk's voorzien in de bekostiging van zowel de hoogte van de kwijtscholden bedragen als een eenmalige vergoeding per gedupeerde ouder die samenhangen met het proces van kwijtschelden.

Meer informatie over de vergoeding die gemeenten ontvangen, uitgangspunten van de Spuk's en de verantwoording die gemeenten afleggen leest u op de [jaarverantwoordingspagina op vng.nl](#).

Figuur 1 - Schuldenaanpak in het herstelproces

2. Doelgroep en componenten schuldenaanpak

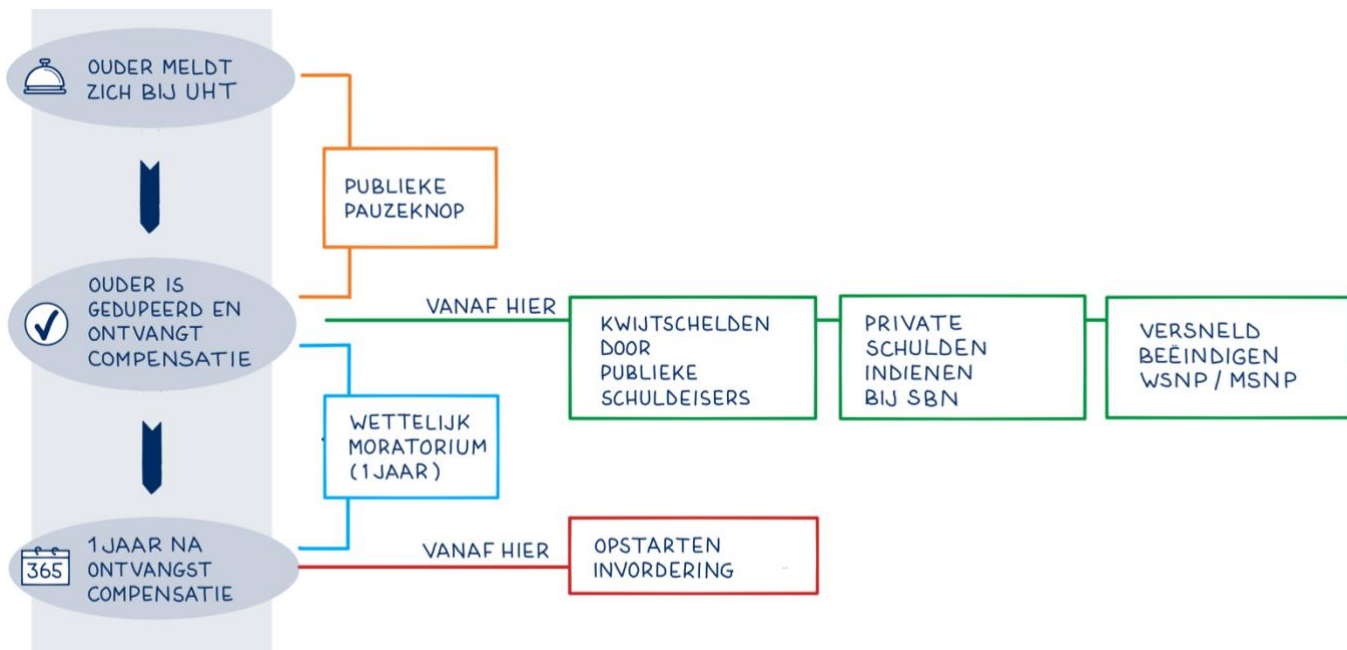
Het verlenen van kwijtschelding door gemeenten en andere publieke schuldeisers is onderdeel van de schuldenaanpak. De schuldenaanpak wordt aangeboden aan gedupeerde aanvragers van de kinderopvangtoeslag en diens toeslagpartner en erkend gedupeerde ex-toeslagpartners. Ook nabestaanden komen voor een (beperkte) schuldenaanpak in aanmerking. Er is geen schuldenaanpak voor kinderen van erkend gedupeerde ouders of voor de nabestaanden van overleden kinderen.

2.1. Aanvragers van de kinderopvangtoeslag

De schuldenaanpak voor de aanvragers van de kinderopvangtoeslag en diens huidige toeslagpartner in zijn geheel bestaat uit meerdere componenten. In de bijlage bij deze handreiking is een visualisatie opgenomen. De schuldenaanpak bestaat uit:

1. De publieke pauzeknop vanaf moment aanmelding tot de uitslag van de integrale beoordeling.
2. Het wettelijk moratorium vanaf beoordeling als gedupeerde ouder.⁸
3. Gedupeerde aanvragers van de kinderopvangtoeslag in een wettelijke schuldsaneringsregeling of buitengerechtelijke schuldregeling van voor 5 november 2022 worden versneld uit de regeling gehaald.⁹
4. Het kwijtschelden van publieke vorderingen.
5. Het indienen van private schulden bij het private schuldenloket.¹⁰

Figuur 2 - Schuldenaanpak in het herstelproces

⁸ Zie hiervoor de handreiking [“Publieke pauzeknop en wettelijk moratorium”](#)

⁹ Zie hiervoor de handreiking [‘Beëindigen Msnp-traject’](#).

¹⁰ Zie hiervoor de handreiking [‘Private schulden en ondersteuning aan gedupeerde ouders’](#)
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

2.2. Ex-toeslagpartners

De schuldenaanpak voor ex-toeslagpartners is beknopter dan die van de aanvragers van de kinderopvangtoeslag, maar bestaat desalniettemin uit meerdere componenten:

1. Erkend gedupeerde ex-toeslagpartners in een wettelijke schuldsaneringsregeling of buitengerechtelijke schuldregeling van voor 15 juli 2023 worden versnel uit de regeling gehaald.¹¹
2. Het kwijtschelden van publieke vorderingen welke (materieel) betrekking hebben op de periode voor 1 januari 2021, behoudens vorderingen ontstaan uit fraude/opzet/grove schuld.
3. Het indienen van private schulden van voor 1 juni 2021 bij het private schuldenloket.¹²

Er is geen pauzeknop of wettelijk moratorium voor erkend ex-toeslagpartners

2.3. Nabestaanden van overleden aanvragers

De nabestaande regeling is nog niet in uitvoering, maar de contouren zijn bekend. De regeling wordt in het eerste half jaar van 2024 in uitvoering gebracht. Er volgt meer informatie zodra de regeling in uitvoering wordt gebracht.

---

¹¹ Zie hiervoor de handreiking '[Beëindigen Msnp-traject](#)'.

¹² Zie hiervoor de handreiking '[Private schulden en ondersteuning aan gedupeerde ouders](#)'
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

3. Reikwijdte algemeen

Niet alle gemeentelijke vorderingen komen voor kwijtschelding in aanmerking. In dit hoofdstuk wordt aangegeven wie in aanmerking komt voor de publieke schuldenaanpak en worden de algemene uitgangspunten toegelicht.

3.1. Gedupeerde ouders en toeslagpartners

Alleen de ouders die als gedupeerd zijn beoordeeld, komen in aanmerking voor kwijtschelding van hun publieke schulden. Ook wordt kwijtschelding verleend aan de toeslagpartner van de ouder op het moment van uitbetaling van dit bedrag. Aan erkende ex-toeslagpartners wordt ook kwijtschelding verleend, aan hun huidige toeslagpartners niet. In alle gevallen is er een reikwijdte van toepassing voor de kwijtschelding.

Wie onder de doelgroep valt wordt bepaald door de Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen (UHT). Contactpersonen invordering van de gemeente of de gemeenschappelijke regeling krijgen via het Gegevensportaal de lijsten met persoonsgegevens van de ouders aan wie kwijtschelding verleend kan worden.

3.1.1. Gegevensverstrekking

De contactpersonen invordering krijgen de persoonsgegevens van zowel de ouders die op dit moment woonachtig zijn in de gemeente, als ouders die daar de afgelopen vijf jaar woonachtig zijn geweest. Ook verhuisde ouders kunnen immers voor kwijtschelding van gemeentelijke vorderingen in aanmerking komen. Als een ouder met een openstaande vordering langer dan vijf jaar geleden is verhuisd, krijgt de gemeente de persoonsgegevens niet geautomatiseerd door. Dit heeft te maken met het vereiste van proportionaliteit bij gegevensverstrekking. Ambtshalve kwijtschelding kan op dat moment niet verleend worden. De actie om zich bij de gemeente te melden ligt in dat geval bij de verhuisde ouder. De gemeente kan vervolgens bij UHT verifiëren of de gemelde ouder inderdaad als gedupeerde ouder is beoordeeld, waarna kwijtschelding kan worden verleend.

3.2 Reikwijdte van de regeling

Niet alle vorderingen komen in aanmerking voor kwijtschelding. Alleen niet-verwijtbare vorderingen die op 31/12/2020 openstonden en/of materieel betrekking hebben op deze periode worden kwijtscholden. In deze paragraaf worden de voorwaarden toegelicht.

3.2.1 Peildatum 1 januari 2021 (reikwijdte regeling)

Kwijtschelding wordt verleend wanneer de daarvoor in aanmerking komende schuld openstond op 31 december 2020 en/of betrekking heeft op de periode tot en met 31 december 2020. De kwijtschelding wordt dus met terugwerkende kracht naar 1 januari 2021 verleend. Deze datum hangt samen met de aankondiging van de schuldenaanpak begin januari 2021.

Schulden die vóór 31 december 2020 zijn afbetaald, vallen niet onder de regeling. De schuldenaanpak is een herstelmaatregel. Het doel van de schuldenaanpak is borgen dat iedere ouder een zo goed als schuldenvrije start kan maken per datum bekendmaking schuldenaanpak – zijnde 1 januari 2021.

Het moment van vaststelling van de schuld (bij besluit) is niet relevant. Het gaat om de periode waarop de schuld betrekking heeft. Het kan dus gaan om al op 31 december 2020 vastgestelde schulden, maar ook om schulden die betrekking hebben op diezelfde periode maar pas later zijn vastgesteld. Twee voorbeelden ter illustratie:

Voorbeeld

Een herziening van de hoogte van een uitkering op grond van inkomensgegevens die pas op een later moment bekend worden. Bijvoorbeeld als gevolg van gegevens die beschikbaar komen uit een handhavingstraject. Wanneer de schuld later wordt vastgesteld wordt deze met toepassing van deze paragraaf weer kwijtscholden, tenzij er een uitzondering of een bijzondere regeling geldt.

Voorbeeld

Als belastingschulden die in aanmerking komen voor kwijtschelding later geformaliseerd worden, scheldt de invorderingsambtenaar deze belastingschulden na de formalisering kwijt.

Het kan voorkomen dat een schuld zowel betrekking heeft op de periode tot en met 31 december, als op de periode daarna. In dat geval wordt het deel van de schuld dat betrekking heeft op de periode tot en met 31 december 2020 kwijtscholden. In sommige gevallen – zoals bij bepaalde bestuurlijke boetes - is het niet evident op welke periode de schuld betrekking heeft, in die gevallen wordt een individuele afweging gemaakt.

3.2.2. Fraude, opzet/grove schuld

Niet in alle gevallen wordt het wenselijk geacht om de openstaande vordering kwijt te schelden. Wanneer de openstaande vordering het gevolg is van ernstig misbruik, opzet, of grove schuld, dan blijft kwijtschelding in beginsel achterwege.

3.2.3. Ambtshalve toepassing

Het college of de invorderingsambtenaar scheldt een openstaande vordering ambtshalve kwijt. Dit houdt in dat de ouder of de toeslagpartner niet zelf een aanvraag hoeft in te dienen. Kwijtschelding is daarnaast een gebonden bevoegdheid waarbij op grond van door de Belastingdienst/Toeslagen verstrekte gegevens ambtshalve wordt kwijtscholden. Dat betekent dat het College of de invorderingsambtenaar niet hoeft te toetsen of de verstrekte personen inderdaad als gedupeerde ouders zijn beoordeeld. De gemeente mag uitgaan van de ontvangen data. Het is wel aan het college of de invorderingsambtenaar om te bezien welke vorderingen onder de kwijtscheldingsregeling vallen.

3.2.4. Verhogingen die met de kwijt te schelden vordering samenhangen

Vorderingen die worden kwijtscholden, kunnen soms verhoogd zijn. Bijvoorbeeld met wettelijke rente, incasso- en invorderingskosten. Het gaat dan ook om een feitelijke verhoging als gevolg van het terugvorderen van een brutobedrag. Deze bijkomende kosten worden ook kwijtscholden. Bij het kwijtschelden van bijkomende kosten wordt geen peildatum gehanteerd. Als dit wel het geval zou zijn, zou het immers kunnen voorkomen dat de primaire schuld in zijn geheel wordt kwijtscholden, terwijl een deel van de bijkomende kosten - bijvoorbeeld rente opgebouwd na 31 december 2020 - in stand blijft. Dat is natuurlijk onwenselijk.

3.2.5. Het verlenen van restitutie

Kwijtschelding wordt met terugwerkende kracht tot en met 31 december 2020 verleend. Het kan voorkomen dat een schuld die op 31 december 2020 bestond in de periode daarna is verminderd door aflossing of verrekening. In die gevallen restitueert het college of de invorderingsambtenaar het bedrag waarmee de schuld is verminderd.

Voorbeeld

Mevrouw Y heeft op 31 december 2020 een belastingschuld openstaan over het belastingjaar 2019 van €450. Mevrouw Y heeft een betaalregeling afgesloten, waardoor zij €20 per maand afbetaalt. Deze betalingsregeling valt niet onder de publieke pauzeknop. In september hoort de gemeenschappelijke regeling via het Gegevensportaal dat mevrouw Y als gedupeerde ouder is beoordeeld. De GR verleent met terugwerkende kracht naar 31 december 2020 kwijtschelding – en scheldt dus €450,- kwijt. Mevrouw Y heeft in 2021 een totaal van €180,- afbetaald. De GR verleent restitutie en stort de €180,- weer op de rekening van mevrouw Y.

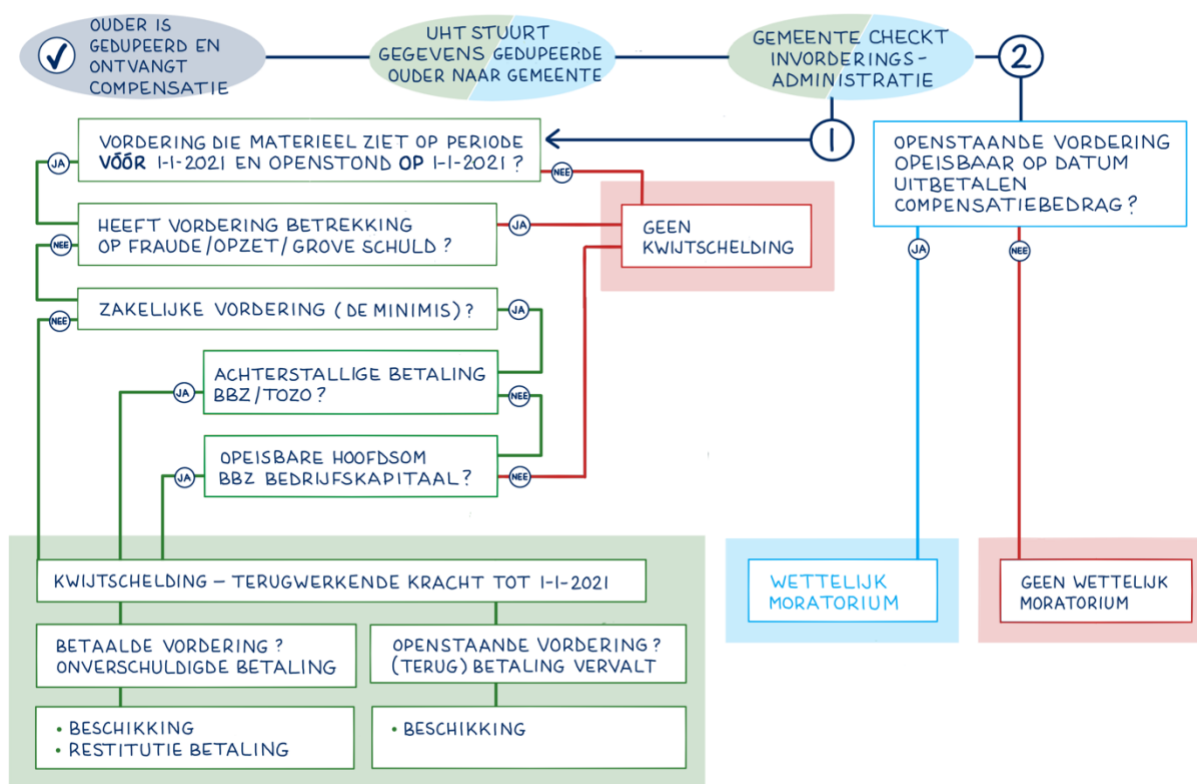
3.2.6. Vermindering van de schuld om andere redenen

Het is ook mogelijk dat de schuld om andere redenen is verminderd, bijvoorbeeld door kwijtschelding door het college of de invorderingsambtenaar op grond van een bevoegdheid in de materiewet. In dat geval is er geen sprake van aflossing of verrekening en restitueert het college (of de invorderingsambtenaar) niet. Zoals hieronder wordt uitgelegd, zijn er een aantal uitzonderingen op de verplichting tot kwijtschelding. Deze uitzonderingen gelden ook voor verminderingen van de schuld die anders tot een betalingsverplichting zouden leiden

3.3. Beschikking

Het kwijtschelden van de vordering is een (ambtshalve) besluit. Dat betekent dat er een beschikking wordt afgegeven waarin ook de beroep- en bezwaarclausule op basis van de Awb is opgenomen. Dit geldt – in afwijking van het reguliere proces – ook voor het verlenen van kwijtschelding voor het belastingdomein. Als de gemeente tot de afgewogen conclusie komt dat een openstaande vordering die materieel betrekking heeft op de betrokken periode, *niet* in aanmerking komt voor kwijtschelding, dan wordt er ook een beschikking afgegeven. Immers, ook het feit dat het College niet overgaat tot het ambtshalve verlenen van kwijtschelding, is een besluit in de zin van de Awb. Een format voor het verlenen van kwijtschelding is [hier](#) te raadplegen.

UITLEG REIKWIJDTE MORATORIUM & KWIJTSCHELDING

Figuur 2 – Reikwijdte verlenen van kwijtschelding

4. Reikwijdte belastingdomein

Gemeenten of gemeenschappelijke regelingen heffen en innen gemeentelijke belastingen. In dit hoofdstuk staat welke vorderingen vanuit het belastingdomein voor kwijtschelding in aanmerking komen.

4.1. Grondslag

Tot 5 november 2022 bood artikel 28abis Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990 de grondslag voor het verlenen van kwijtschelding van belastingschulden. Vanaf de inwerkingtreding van de Wet hersteloperatie toeslagen (Wht) komt dit artikel in de Uitvoeringsregeling te vervallen. Artikel 3.2. van de Wht voegt artikel 26a toe aan de Invorderingswet 1990. Ook stelt de Wht een wijziging van artikel 255 van de Gemeentewet voor. Hierdoor biedt vanaf 5 november 2022 de Wht de grondslag voor kwijtschelding.

4.2 Reikwijdte

Kwijtschelding wordt verleend voor alle op 31 december 2020 openstaande belastingaanslagen. En voor belastingschulden die op dat moment nog niet bekend zijn gemaakt met een aanslagbiljet, maar wel betrekking hebben op de periode of een tijdstip gelegen voor 1 januari 2021. Schulden die zien op het belastingjaar 2021 of daarna, worden niet kwijtgescholden.

4.2.1. Voorlopige aanslagen

Het is vast beleid dat voorlopige aanslagen die nog niet zijn gevolgd door een definitieve aanslag niet worden kwijtgescholden. Kwijtschelding van voorlopige aanslagen bij gedupeerde ouders en hun partner vindt dus pas plaats na oplegging van de definitieve aanslag. Nadat de definitieve aanslag is opgelegd, heeft de invorderingsambtenaar drie maanden de tijd om na het opleggen van de definitieve aanslag ook de voorlopige aanslag kwijt te schelden.

4.2.2. Bestuurlijke boete

Kwijtschelding wordt ook verleend voor nog openstaande bedragen die met toepassing of overeenkomstige toepassing van de IW 1990 worden ingevorderd. Het gaat hier bijvoorbeeld om Bestuurlijke boetes overlast openbare ruimte, en de met die heffingen en invorderingen verschuldigde bestuurlijke boetes, verhogingen, kosten en interest.

4.3. Opzettelijk handelen of nalaten

Zoals eerder aangegeven, worden schulden die het gevolg zijn van ernstig misbruik niet kwijtgescholden. Binnen het belastingdomein is hiervan sprake wanneer het ontstaan of onbetaald blijven van de openstaande belastingschuld aantoonbaar te wijten is aan het opzettelijk handelen of nalaten van de ouder of de partner. En waardoor een vergrijpboete is opgelegd van 50% of meer van het wettelijk maximum, of waardoor een vergrijpboete had kunnen worden opgelegd, maar waarbij de financiële omstandigheden van de belastingplichtige tot een matiging van de vergrijpboete hebben geleid. Een ander voorbeeld waarin kwijtschelding van belastingschuld niet plaatsvindt, is wanneer naar aanleiding van het ontstaan of onbetaald blijven van de boete vervolging is ingesteld op grond van het fiscale strafrecht.

Binnen het domein van de decentrale overheden worden vergrijpboetes of vervolging op grond van het fiscale strafrecht (vrijwel) niet opgelegd of ingezet. Het is dan ook onwaarschijnlijk dat decentrale overheden geen kwijtschelding verlenen aan vorderingen die materieel binnen de reikwijdte vallen.

4.3.1. Oninbare vorderingen

Ook vorderingen die binnen de materiele reikwijdte vallen, maar oninbaar zijn geleden, komen in aanmerking voor kwijtschelding. Het door het college oninbaar verklaren van vorderingen ontheft de invorderingsambtenaar immers wel van het doen van verdere pogingen tot invordering, maar puur juridisch heeft het geen gevolgen. Zolang de oninbaar verklaarde schuld niet is verjaard, kan de invorderingsambtenaar - als blijkt dat zich (nieuwe) verhaalsmogelijkheden voordoen - hiervoor invorderingsmaatregelen blijven treffen. De vordering blijft dus deels 'open staan'. Dit is niet wenselijk. Oninbare vorderingen moeten dus worden kwijtgescholden.

4.3.2. Commissie Invordering LVLB

In de commissie Invordering van de LVLB (ambtelijke adviescommissie) werd de vraag voorgelegd of de oninbaar geleden vorderingen vanuit het belastingdomein kunnen worden aangemerkt als 'gederfde belastingopbrengsten' en dus via de SPUK vergoed moesten worden. Ten aanzien van het belastingdomein kwamen zij tot de volgende conclusie:

“Omdat organisaties de in het verleden oninbaar geleden vorderingen nu definitief niet meer op gedupeerde ouders kunnen verhalen, is sprake van een derving van belastinginkomsten die onder de reikwijdte van de vergoedingsregeling van de toeslagaffaire valt. Er valt veel voor te zeggen om hierbij een redelijke termijn aan te houden. Als redelijk kan een termijn van maximaal vijf (5) belastingjaren worden aangehouden. Dit betekent concreet dat alle nog openstaande én oninbaar geleden belastingschulden over de jaren 2016 t/m 2020 opgevoerd kunnen worden bij de vergoedingsregeling.”

Overweging hierbij vanuit de commissie was dat de gemeente voldoende werd gecompenseerd en zij niet direct vonden dat er nog gesproken kon worden over 'derving van belastinginkomsten' bij oninbare vorderingen van >5 jaar.

Het advies van de commissie LVLB is echter niet bindend. De SPUK geeft formeel ruimte om *alle* kwijtgescholden vorderingen – dus ook de oninbaar verklaarde vorderingen - vergoed te krijgen. Het niet opvoeren van de oninbare vordering laat niet onverlet dat de vordering an sich wel moet worden kwijtgescholden.

4.4. Bezwaar en beroep in plaats van administratief beroep

Bij de invordering van belastingen moet altijd terughoudendheid worden betracht met het voor bezwaar vatbaar verklaren van de manier waarop de invorderingsambtenaar uitvoering geeft aan zijn taak. Kwijtschelding verlenen aan gedupeerde ouders en toeslagpartners is echter wel voor bezwaar vatbaar. Dit is anders dan in het reguliere proces van administratief beroep.

Het betekent ook dat de bezwaarclausule moet worden toegevoegd aan de beschikking. Wanneer een ouder of toeslagpartner zich niet kan verenigen met de beslissing van de invorderingsambtenaar, dan kan er naar aanleiding van de beschikking bezwaar worden ingesteld. Dit kan zowel tegen het verlenen als tegen het niet verlenen van kwijtschelding. Wanneer de ouder of partner zich niet kan verenigen met de uitspraak op het bezwaar, dan kan er respectievelijk beroep, hoger beroep en beroep in cassatie worden ingesteld. Op het bezwaar, beroep, hoger beroep en beroep in cassatie is hoofdstuk V van de Algemene wet inzake rijksbelastingen van overeenkomstige toepassing.

5. Reikwijdte sociale zekerheidswetgeving

Het college voert op het terrein van sociale zekerheidswetgeving 3 wetten uit: de Participatiewet, de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) en de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ). Daarnaast heeft het college een uitvoerende en handhavende taak ten aanzien van inburgering, waardoor er schulden kunnen bestaan. In dit hoofdstuk wordt toegelicht of, en zo ja wanneer, deze schulden van gedupeerde ouders voor kwijtschelding in aanmerking komen.

5.1. Grondslag

Tot inwerkingtreding van de Wet hersteloperatie toeslagen (Wht), bood het Collegebesluit om te anticiperen op deze wetgeving de grondslag voor gemeenten om kwijtschelding te verlenen. In de Wht biedt artikel 3.8 sinds 5 november 2022 de grondslag voor het verlenen van kwijtschelding. Dit artikel vormt een bijzonder regime naast de bestaande kaders voor afwickelen van schulden in de sociale zekerheid, zoals uiteengezet in de toepasselijke bijzondere wetgeving. Deze tijdelijke artikelen gaan als *lex specialis* voor op hetgeen bij of krachtens de toepasselijke wetten is geregeld en zij verruimen noch beperken de reguliere mogelijkheden voor kwijtschelding.

5.2. Reikwijdte

Kwijtschelding wordt met terugwerkende kracht verleend aan alle openstaande vorderingen op 31 december 2020, behalve de vorderingen die zijn ontstaan vanuit de kwalificatie opzet/grove schuld. Vorderingen die zijn geformaliseerd op een latere datum dan 31 december 2020, maar materieel wel zien op deze periode, worden ook kwijtschelding. Schulden die zijn ontstaan na 1 januari 2021 worden niet kwijtschelding.

5.3. Opzet/grove schuld

Kwijtschelding wordt binnen het sociale zekerheidsdomein in beginsel niet verleend als de vordering is opgelegd door ernstig misbruik. Het gaat hier om situaties waarin sprake is van het schenden van de inlichtingenplicht en er bovendien sprake is van grove schuld of opzet, zoals vastgelegd in het Boetebesluit socialezekerheidswetten. In de sociale zekerheid wordt over het algemeen in het kader van grove schuld een boete van 75% opgelegd. In het kader van opzet is dat een boete van 100%. Er vindt in dat geval geen kwijtschelding plaats van de bestuurlijke boete, en het bedrag aan onterecht verkregen uitkering als gevolg van de overtreding van de inlichtingenplicht: het benadelingsbedrag.

5.4. Hardheidsclausule

Als een openstaande vordering door de aard ervan niet voor kwijtschelding in aanmerking komt, kan het college zich in uitzonderlijke gevallen beroepen op de hardheidsclausule. Deze is in de wet opgenomen. De hardheidsclausule maakt het mogelijk om van de reikwijdte van de wet af te wijken, indien toepassing leidt tot een onvoorzien en onredelijk benadelend gevolg. Het toepassen van de hardheidsclausule is zeer uitzonderlijk. Immers, de wet c.q. het beleid heeft een zorgvuldig proces doorlopen. Toepassing vereist dan ook een zorgvuldige afweging.

5.5. Bijzondere vorderingen vanuit de Participatiewet

Vanuit de Participatiewet kan er sprake zijn van schulden die nadere toelichting nodig hebben.¹³

5.1. Geldleningen

Geldleningen kunnen worden verstrekt in het kader van de verlening van algemene en bijzondere bijstand. Voor kwijtschelding hiervan gaat het om de schuld die openstond op 31 december 2020, Dit bedrag wordt kwijtgescholden. Het is mogelijk dat algemene bijstand, verleend als geldlening, later omgezet wordt in bijstand 'om niet'. Dit is bijvoorbeeld bij bijstand op grond van het Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (Bbz 2004), maar kan ook voorkomen bij bijstand aan personen die aangewezen zijn op inkomen uit dienstbetrekking (zie artikel 48, eerste lid, van de Participatiewet). Wordt de lening na 31 december 2020, maar vóór het moment van toepassing van de kwijtscheldingsbevoegdheid omgezet, dan geldt dat er geen kwijtschelding meer volgt, en ook geen restitutie door het college plaatsvindt. Er is immers sprake van een vermindering van de geldschuld nadien, die geen aflossing of verrekening betreft.

Een lening die wordt verstrekt als bijstand voor voorziening in de behoefte aan bedrijfskapitaal op grond van het Bbz 2004, of een Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers, hebben een zakelijk karakter. Zie hiervoor het volgende hoofdstuk.

5.2. Leenbijstand BBZ

Bij leenbijstand in het kader van het Bbz 2004 die per boekjaar wordt vastgesteld, kan het voorkomen dat het recht op bijstand om niet pas later kan worden vastgesteld. Kwijtschelding interfereert niet met deze beslissing. Voor de omzetting in een bedrag om niet is immers niet relevant of de geldlening nog openstaat, maar gaat het om de vermogenspositie van de betrokkene.¹⁴

---

¹³ Schroom bij aanvullende vragen of bespreken van casuïstiek niet om onze helpdesk te bevragen.

¹⁴ Artikel 3 BBZ 2004

6. Reikwijdte zakelijke vorderingen

Gemeenten kunnen ook te maken hebben met schulden die zakelijk van aard zijn. Bijvoorbeeld de leningen bedrijfskapitaal die zijn verstrekt op grond van het Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (Bbz) of de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers (Tozo). In dit hoofdstuk staat wanneer deze schulden in aanmerking komen voor kwijtschelding.

6.1. Grondslag

In de Wht biedt artikel 3.8 lid 5 de grondslag voor het verlenen van kwijtschelding voor wat betreft zakelijke vorderingen in de sociale zekerheidswetgeving. Zakelijke vorderingen in het belastingdomein worden kwijtgescholden op grond van het toekomstige artikel 26a Invorderingswet.

6.2. Reikwijdte

Niet alle zakelijke vorderingen komen in aanmerking voor kwijtschelding. Sommige vorderingen zijn uitgesloten.

6.1.1. Belastingdomein

Zakelijke belastingschulden komen voor kwijtschelding in aanmerking, mits ze betrekking hebben op ondernemingsvormen met persoonlijke aansprakelijkheid, zoals een eenmanszaak.

Ten aanzien van de zakelijke belastingschulden wordt één op één aangesloten bij de publieke schuldenaanpak. Dat betekent dat de schuld in aanmerking komt voor kwijtschelding, mits:

1. De schuld op 31 december 2020 openstond, dan wel materieel betrekking heeft op de periode van voor 1 januari 2021. Dit betekent dat ook vorderingen die in 2021 worden geformaliseerd, maar materieel zien op de periode van voor 1 januari 2021 in aanmerking komen voor kwijtschelding.
2. De vordering niet is ontstaan door fraude, opzet, dan wel grove schuld.

6.1.2. Sociale zekerheidswetgeving

De reikwijdte waarbinnen zakelijke vorderingen vanuit de socialezekerheidswetgeving (= verstrekt bedrijfskapitaal op grond van de BBZ of TOZO)- worden kwijtgescholden, is anders dan bij de 'reguliere' publieke vorderingen. En ook anders dan de zakelijke belastingschulden.¹⁵

Ten aanzien van de kwijtschelding van leningen bedrijfskapitaal op grond van het Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (Bbz) en de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandigen ondernemers (Tozo) wordt geen onderscheid gemaakt of er wel of geen sprake is van een ondernemingsvorm met persoonlijke aansprakelijkheid. Op grond van artikel 30 BBZ wordt er in die gevallen immers hoofdelijke aansprakelijkheid van de vennoten of leden aanvaard.

Het kabinet heeft ervoor gekozen om aan te sluiten bij de regeling die door de staatssecretaris van Financiën wordt getroffen voor het betalen van (zakelijke) private leningen.¹⁶ Afwijkend beleid is lastig uitlegbaar ten opzichte van de gedupeerden die zich tot een bank hebben gericht in plaats van de gemeente. Dat betekent dat:

1. Alleen achterstallige betalingen op de maandelijkse aflossing van een Bbz- of Tozo-lening bedrijfskapitaal die betrekking hebben op de periode van voor 1 januari 2021 én op 31 december 2020 openstonden, in aanmerking komen voor kwijtschelding.
2. Hoofdsommen in beginsel niet worden kwijtgescholden. Hierbij gelden twee uitzonderingen:

¹⁵ Bijstand voor levensonderhoud wordt gelijkgesteld met de 'reguliere' bijstand.

¹⁶ Bijstand voor levensonderhoud verstrekt op grond van het BBZ wordt gelijkgesteld met de 'reguliere' bijstand.

- a. De hoofdsom is opeisbaar op d.d. 1 januari 2021.
  - i. Dit is het geval indien de lening op grond van artikel 58, tweede lid, onderdeel b, van de Participatiewet voor 1 januari 2021 is teruggevorderd (middels terugvorderingsbeschikking) en het bedrag op 31 december 2020 nog openstond, wordt het gehele openstaande bedrag kwijtgescholden.
- b. Inzet van de hardheidsclausule
  - i. Net als bij private leningen krijgen gemeenten wel de ruimte om naar de individuele situatie van de gedupeerde ouder te kijken. Mocht de gemeente van oordeel zijn dat het in het individuele geval toch noodzakelijk is om de hoofdsom kwijt te schelden, dan zal hiervoor door middel van een hardheidsclausule ruimte worden geboden. Een beroep op de hardheidsclausule leidt dus in zeer uitzonderlijke gevallen tot kwijtschelding van de hoofdsom en de renteverplichtingen.

6.3. De-minimis

Voor zowel kwijtschelding van de hoofdsom als voor het kwijtschelden van achterstallige betalingen, geldt dat dit binnen de kaders van de staatssteunregels plaats moet vinden. De de-minimisverordening maakt het mogelijk om zakelijke publieke schulden kwijt te schelden tot maximaal € 200.000 per drie belastingjaren zonder dat er sprake is van staatssteun. Zakelijke schulden kunnen niet ambtshalve worden kwijtgescholden, omdat er geen registratie is hoeveel staatssteun een onderneming heeft ontvangen. De ouder of de toeslagpartner dient dus aan te geven of er ruimte is voor de-minimissteun. Dit kan door het – voorafgaand aan de kwijtschelding - invullen van een de-minimisverklaring. Een voorbeeld van een de-minimis verklaring kunt u [hier](#) vinden.

6.4. Aandachtspunt bij afgeven beschikking

Het kwijtschelden van een zakelijke vordering is altijd aan te merken als staatssteun. De staatssteun is geoorloofd als deze binnen de gestelde kaders van de de-minimis verordening valt. In de af te geven beschikking aan de ondernemer moet expliciet vermeld worden dat het gaat om de-minimissteun.

6.5 Het centrale team bij UHT

Als er sprake is van het kwijtschelden van een zakelijke schuld van > 20.000,- euro dan kan het goed zijn om – in overleg met de ouder – contact te leggen met het centraal team. De schuldenaanpak kan voor gedupeerde ouders met een onderneming ingewikkeld zijn in verband met de geldende staatssteunregels. Om te waarborgen dat het maximum aan staatssteun niet wordt overschreden, is er een centraal team opgericht. Zij coördineren samen met de gedupeerde ouder het oplossen van zakelijke schulden bij verschillende publieke schuldeisers en SBN. Gedupeerde ouders waarbij volledige afwikkeling van de schulden mogelijk leidt tot overschrijding van de maximumgrenzen aan staatssteun, worden proactief door het centrale team benaderd om de mogelijkheden te bespreken. Ook gemeenten kunnen – indien ouders dit wensen - ouders met een zakelijke schuld van > 20.000,- euro aanmelden bij het centrale team. Het centrale team is te benaderen via zakelijkeschulden@minfin.nl. Het format voor het indienen van een verificatieverzoek is als bijlage 3 opgenomen bij deze handreiking.

PUBLIEKE ZAKELIJKE SCHULDEN

GEMEENTE HEEFT OPEISBARE ZAKELIJKE VORDERING, WAARVOOR OUDER HOOFDELIJK AANSPRAKELIJK IS

EENMANSZAAK,
VOF, MAATSCHAP
SOMS: CV, BV

GEMEENTELIJKE BELASTINGEN

ZAKELIJKE BELASTINGSSCHULDEN

SCHULD STOND OPEN OP 31-12-'20

BBZ / TOZO LENING BEDRIJFSKAPITAAL

1. ACHTERSTALLIGE AFLOSSINGEN
2. TERUGGEVORDERDE HOOFDSOM

SCHULD STOND OPEN OP 31-12-'20, ÉN HEEFT BETREKKING OP PERIODE VÓÓR 2021

TERUGGEVORDERD VÓÓR 1-1-21
RETSOM OP 31-12-'20

GEMEENTE

GEMEENTE NEEMT CONTACT OP MET OUDER EN GEEFT UITLEG OVER DE MINIMIS-STEUN

OVERHEID MAG ONDERNEMINGEN STEUNEN TOT MAXIMUM-BEDRAG

- PER 3 BELASTINGJAREN
- OVERHEIDSBREED

€ 20.000 LANDBOUW
€ 30.000 VISSERIJ
€ 100.000 WEGVERVOER
€ 200.000 OVERIG

BEDRAG € 1000 OF HOGER ?

NEE

JA: AANMELDEN BIJ CENTRAAL TEAM

CENTRAAL TEAM

ZAKELIJKESCHULDEN@MINFIN.NL

BEORDEELT KANS OP STAATSSTEUN

KLEINE KANS

GROTE KANS

= STEUN VAN DE OVERHEID BOVEN HET MAXIMUM BEDRAG

NEEMT CONTACT OP MET OUDER
HELPT OUDER OM HET DE MINIMIS-PROCES TE DOORLOPEN

- IN KAART BRENGEN ZAKELIJKE SCHULDEN
- BOVEN GRENS: OUDER BEGELEIDEN BIJ SELECTEREN SCHULDEN
- INVULLEN DE MINIMISVERKLARINGEN

VERZOEKT GEMEENTE OM VORDERING KWIJT TE SCHELDEN

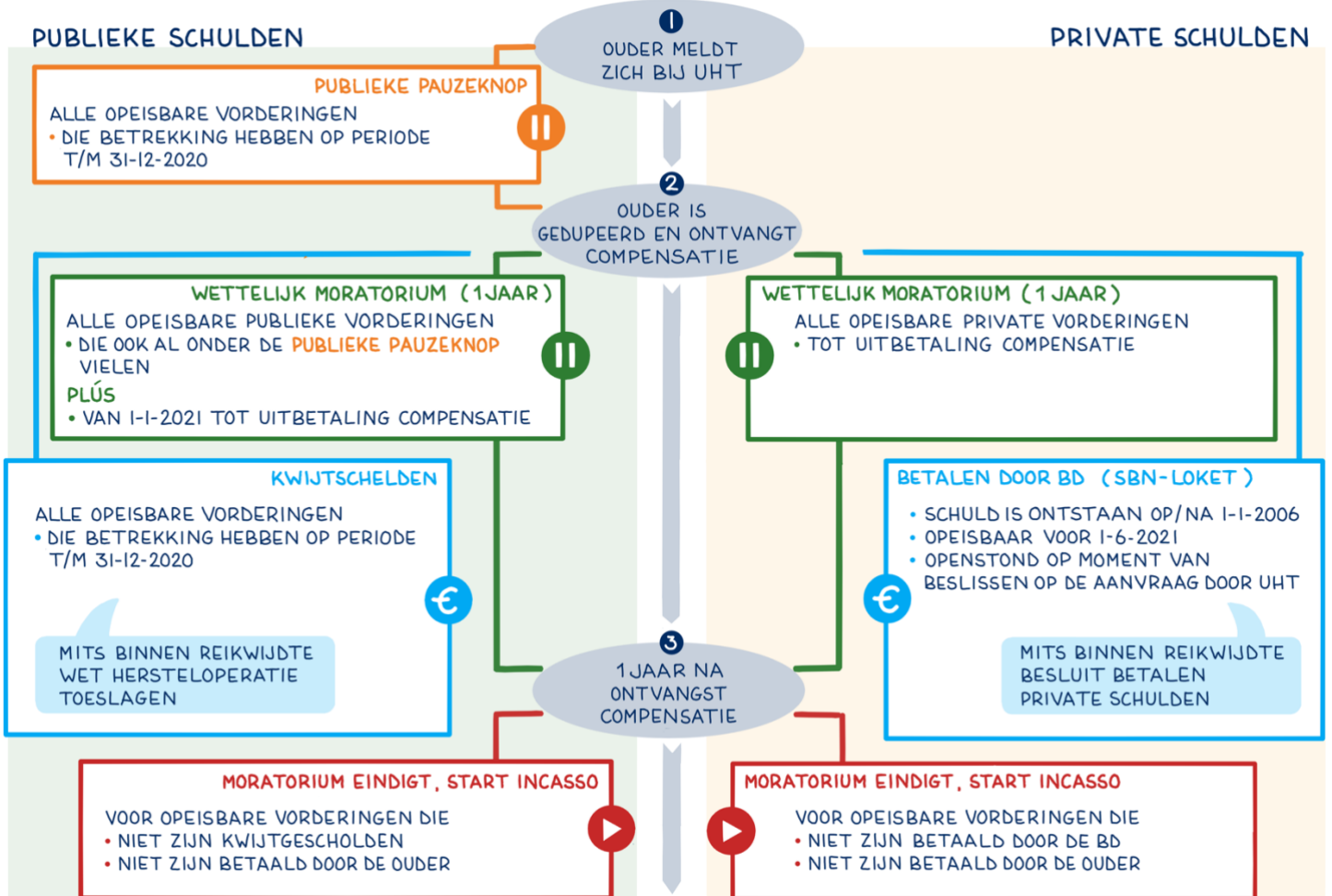
GEMEENTE

GEMEENTE

- SCHELDT VORDERING KWIJT
- ZET IN BESCHIKKING DAT HET DE MINIMIS-STEUN IS

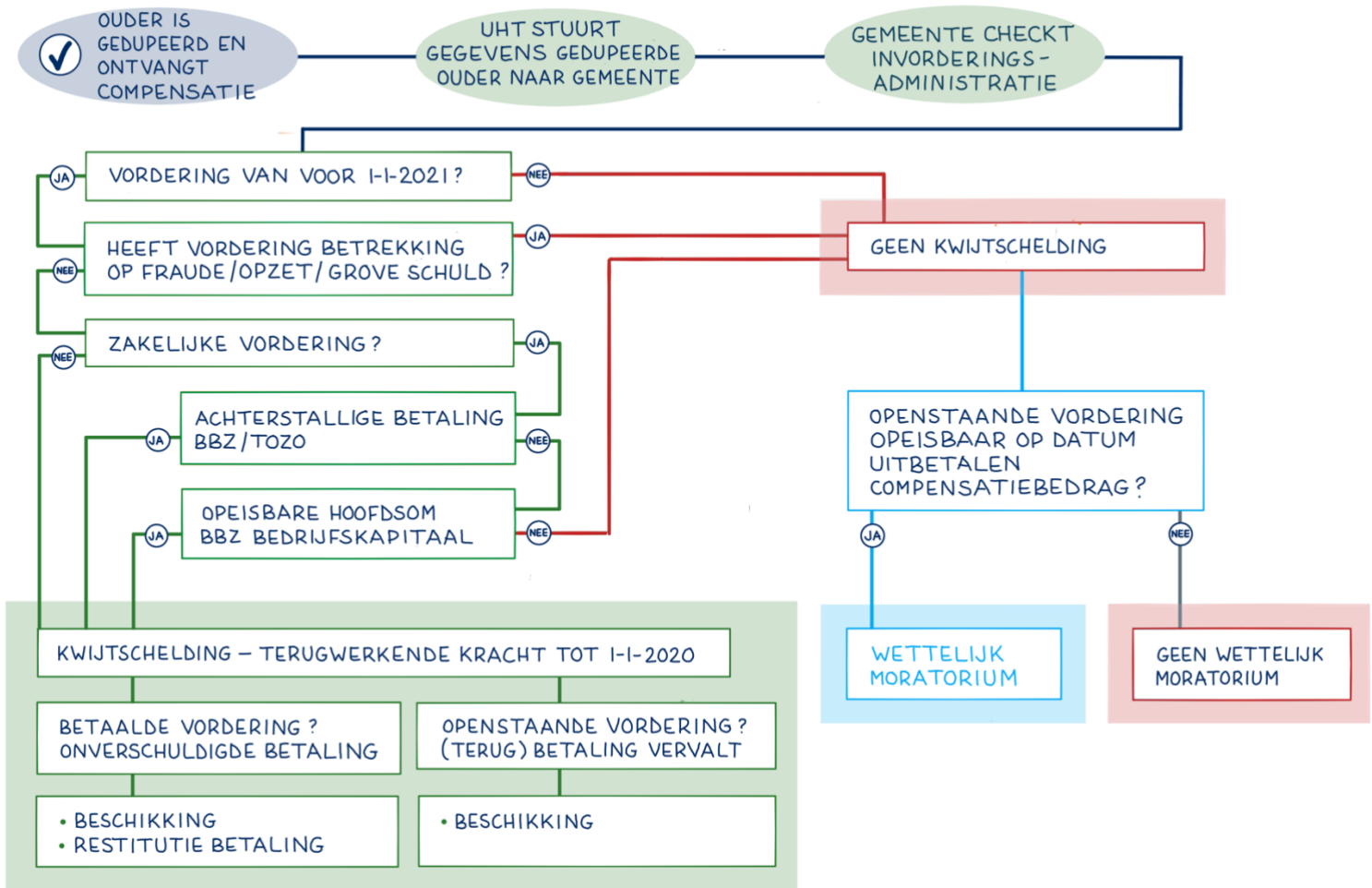
Bijlage 1 – visualisatie van de schuldenaanpak

IN PERSPECTIEF: SCHULDENPAUZES, KWIJTSCHULDEN / BETALEN, INCASSO

Bijlage 2 – Visualisatie reikwijdte kwijtschelding en moratorium

UITLEG REIKWIJDTE MORATORIUM & KWIJTSCHELDING

Bijlage 3 Format verificatieverzoek zakelijke schuld

Van: **[contactgegevens gemeente]**

Aan: **zakelijkeschulden@minfin.nl**

[Let op: dit verificatieverzoek bevat persoonsgevoelige informatie. Om die reden wordt het bestand beveiligd verstuurd.]

Betreft: Verificatieverzoek zakelijke schuld(en)

Dit verzoek ziet op de volgende gedupeerde ouder of toeslagpartner:

BSN	
Naam	Voor- en achternaam
Geboortedatum	Geboortedatum
Naam onderneming	Naam onderneming
KVK-nummer onderneming	KVK-nummer onderneming

Voorgenomen kwijtschelding

Let op: Als bij de (voorgenomen) kwijtschelding ook een bedrag wordt terugbetaald aan de ouder, omdat dit inmiddels is afbetaald maar anders zou worden kwijtgescholden volgens beleid, gelieve dit op te nemen in onderstaand bedrag.

Zakelijke schuld	Bedrag in aanmerking voor kwijtschelding	Status van de schuld
< zakelijke schuld gemeente Rotterdam >	€ < bedrag >	☐ Nog kwijt te schelden ☐ Kwijtgescholden op < datum beschikking >

Ontvangen de-minimissteun afgelopen twee belastingjaren

Een ondernemer mag steun ontvangen tot een vastgesteld maximumbedrag over een periode van drie jaar.

1. De onderneming heeft de afgelopen twee belastingjaren **geen** andere de-minimissteun ontvangen.
2. De onderneming heeft de afgelopen twee belastingjaren **wel** de-minimissteun ontvangen, **namelijk:**

Regeling	Verstrekt steunbedrag	Datum
[vb subsidie]	0	0